Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

z 22. novembra 2012 *

„Prejudiciálne konanie — Spoločný európsky azylový systém — Smernica 2004/83/ES — Minimálne ustanovenia na priznanie postavenia utečenca alebo osoby oprávnenej na doplnkovú ochranu — Článok 4 ods. 1 druhá veta — Spolupráca členského štátu so žiadateľom na účely posúdenia podstatných prvkov jeho žiadosti — Rozsah — Riadny priebeh vnútroštátneho konania uskutočneného pri posudzovaní žiadosti o doplnkovú ochranu po zamietnutí žiadosti o priznanie postavenia utečenca — Dodržiavanie základných práv — Právo byť vypočutý“

Vo veci C-277/11,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím High Court (Írsko) z 1. júna 2011 a doručený Súdnemu dvoru 6. júna 2011, ktorý súvisí s konaním:

M.

proti

Minister for Justice, Equality and Law Reform,

Írsko,

Attorney General,

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: predseda prvej komory A. Tizzano, sudcovia A. Borg Barthet, M. Ilešič, J.-J. Kasel (spravodajca) a M. Berger,

generálny advokát: Y. Bot,

tajomník: K. Sztranc-Sławiczek, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 28. marca 2012,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— M., v zastúpení: P. O’Shea a I. Whelan, BL, ktorých splnomocnil B. Burns, solicitor,

— Írsko, v zastúpení: D. O’Hagan, splnomocnený zástupca, za právnej pomoci D. Conlan Smyth, barrister,

* Jazyk konania: angličtina.

— česká vláda, v zastúpení: M. Smolek a J. Vláčil, splnomocnení zástupcovia,

— nemecká vláda, v zastúpení: N. Graf Vitzthum, splnomocnený zástupca,

— maďarská vláda, v zastúpení: Z. Fehér Miklós, K. Szíjjártó a Z. Tóth, splnomocnení zástupcovia,

— holandská vláda, v zastúpení: C. Wissels a M. Noort, splnomocnené zástupkyne,

— poľská vláda, v zastúpení: M. Szpunar, splnomocnený zástupca,

— švédska vláda, v zastúpení: K. Petkovska, splnomocnená zástupkyňa,

— Európska komisia, v zastúpení: M. Condou-Durande a M. Wilderspin, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 26. apríla 2012,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 4 ods. 1 smernice Rady 2004/83/ES z 29. apríla 2004 o minimálnych ustanoveniach pre oprávnenie a postavenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva ako utečencov alebo osôb, ktoré inak potrebujú medzinárodnú ochranu, a obsah poskytovanej ochrany (Ú. v. EÚ L 304, s. 12; Mim. vyd. 19/007, s. 96).

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi pánom M. na jednej strane a Minister for Justice, Equality and Law Reform (ďalej len „ministerstvo“), Írskom, ako aj Attorney General na druhej strane vo veci riadneho priebehu konania uskutočneného pri posudzovaní žiadosti o doplnkovú ochranu, ktorú žalobca podal po tom, čo bola zamietnutá jeho žiadosť o priznanie postavenia utečenca.

Právny rámec

Právo Únie

Charta základných práv Európskej únie

3 Článok 41 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“) nazvaný „Právo na dobrú správu vecí verejných“ vo svojich odsekoch 1 a 2 uvádza:

„1. Každý má právo, aby inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie vybavovali jeho záležitosti nestranne, spravodlivo a v primeranej lehote.

2. Toto právo zahŕňa najmä:

a) právo každého na vypočutie pred prijatím akéhokoľvek individuálneho opatrenia, ktoré by sa ho mohlo nepriaznivo dotýkať;

b) právo každého na prístup k spisu, ktorý sa ho týka, za predpokladu rešpektovania oprávnených záujmov dôvernosti a služobného a obchodného tajomstva;

c) povinnosť administratívy odôvodniť svoje rozhodnutia.“

4 Článok 47 druhý odsek Charty priznáva každému právo na účinný prostriedok nápravy pred nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom. Tento článok spresňuje, že každý má možnosť sa poradiť, obhajovať a nechať sa zastupovať. V súlade s článkom 48 ods. 2 Charty sa každému, kto je obvinený, zaručuje právo na obhajobu.

5 Podľa článku 51 ods. 1 Charty sú jej ustanovenia určené pre členské štáty, ak vykonávajú právo Únie.

Spoločný európsky azylový systém

6 Európska rada na zasadnutí v Štrasburgu 8. a 9. decembra 1989 stanovila za cieľ harmonizáciu azylovej politiky členských štátov.

7 Závery zasadnutia Európskej rady v Tampere z 15. a 16. októbra 1999 stanovujú najmä vytvorenie spoločného európskeho azylového systému založeného na úplnom a komplexnom uplatňovaní Dohovoru o právnom postavení utečencov, ktorý bol podpísaný v Ženeve 28. júla 1951 [*Zbierka zmlúv Spojených národov*, zv. 189, s. 150, č. 2545 (1954)], ktorý nadobudol platnosť 22. apríla 1954 (ďalej len „Ženevský dohovor“). Tento dohovor bol doplnený Protokolom o právnom postavení utečencov podpísaným v New Yorku 31. januára 1967, ktorý ako taký nadobudol platnosť 4. októbra 1967 (ďalej len „protokol z roku 1967“).

8 Všetky členské štáty sú zmluvnými stranami Ženevského dohovoru a protokolu z roku 1967. Európska únia síce nie je jeho zmluvnou stranou, ale článok 78 ods. 1 ZFEÚ a článok 18 Charty stanovujú, že právo na azyl sa zaručuje najmä dodržiavaním pravidiel tohto dohovoru a protokolu z roku 1967.

9 Amsterdamská zmluva uzavretá 2. októbra 1997 doplnila do Zmluvy o ES článok 63, ktorý priznal Rade Európskej únie rozhodujúcej po konzultácii s Európskym parlamentom právomoc prijať opatrenia odporúčané zasadnutím Európskej rady v Tampere.

10 Na tomto právnom základe bola prijatá smernica 2004/83, ako aj smernica Rady 2005/85/ES z 1. decembra 2005 o minimálnych štandardoch pre konanie v členských štátoch o priznávaní a odnímaní postavenia utečenca (Ú. v. EÚ L 326, s. 13).

11 Od vstupu Lisabonskej zmluvy do platnosti upravuje vytvorenie spoločného európskeho azylového systému článok 78 ZFEÚ.

12 Smernice 2004/83 a 2005/85 vo svojom odôvodnení 1 uvádzajú, že spoločná azylová politika, ktorú predstavuje spoločný európsky azylový systém, tvorí neoddeliteľnú súčasť cieľa Únie, ktorým je postupné vytváranie priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti otvorenej pre ľudí, ktorí donútení okolnosťami oprávnene hľadajú ochranu v Európskom spoločenstve. Vo svojom odôvodnení 2 okrem toho odkazujú na závery zasadnutia Európskej rady v Tampere.

13 Smernica 2004/83 vo svojom odôvodnení 10 a smernica 2005/85 vo svojom odôvodnení 8 uvádzajú, že rešpektujú základné práva a dodržiavajú zásady priznané najmä Chartou.

Smernica 2004/83

14 V súlade s jej článkom 1 je účelom smernice 2004/83 stanoviť minimálne ustanovenia jednak na oprávnenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva požívať medzinárodnú ochranu a jednak pre obsah poskytovanej ochrany.

15 V zmysle článku 2 tejto smernice na jej účely:

„a) ‚medzinárodná ochrana' znamená postavenie utečenca a postavenie doplnkovej ochrany ako je definované v písm. d) a f);

…

c) ‚utečenec' znamená štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý oprávnenej obave pred prenasledovaním z rasových, náboženských dôvodov, dôvodov štátnej príslušnosti, politických dôvodov, z dôvodu zastávania určitého politického názoru alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, nemôže prijať alebo v dôsledku uvedených obáv odmieta ochranu tejto krajiny…;

d) ‚postavenie utečenca' znamená uznanie členským štátom štátneho príslušníka tretej krajiny alebo osoby bez štátneho občianstva za utečenca;

e) ‚osoba oprávnená na doplnkovú ochranu' znamená štátneho príslušníka tretej krajiny alebo osobu bez štátneho občianstva, ktorá nie je oprávnená ako utečenec, ale vzhľadom, ku ktorej boli preukázané podstatné dôvody domnievať sa, že dotknutá osoba v prípade, ak by bola vrátená do svojej krajiny pôvodu alebo v prípade osoby bez štátneho občianstva do krajiny, v ktorej mala doterajší obvyklý pobyt, čelila by reálnemu riziku utrpenia vážneho bezprávia, ako je definované v článku 15 … pričom táto osoba nemôže prijať alebo v dôsledku takéhoto rizika odmieta ochranu tejto krajiny;

f) ‚postavenie doplnkovej ochrany' znamená uznanie členským štátom štátneho príslušníka tretej krajiny alebo osoby bez štátneho občianstva za osobu oprávnenú na doplnkovú ochranu;

g) ‚žiadosť o medzinárodnú ochranu' znamená požiadavku vykonanú štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátneho občianstva o ochranu od členského štátu, o ktorom sa predpokladá, že požaduje postavenie utečenca alebo postavenie doplnkovej ochrany…

…"

16 Článok 4 smernice 2004/83 nazvaný „Posudzovanie skutočností a okolností", ktorý patrí do kapitoly II tejto smernice nazvanej „Posudzovanie žiadostí o medzinárodnú ochranu", znie:

„1. Členské štáty môžu považovať za povinnosť žiadateľa predložiť čo možno najskôr všetky dôkazy potrebné na zdôvodnenie žiadosti o medzinárodnú ochranu. V spolupráci so žiadateľom povinnosťou členského štátu je posúdiť príslušné zložky žiadosti.

2. Dôkazy uvedené v odseku 1 pozostávajú z vyhlásení žiadateľa a celej dokumentácie, ktorá je k dispozícii žiadateľovi, týkajúce sa veku žiadateľa, základných informácií, vrátane tých, ktoré sa týkajú príslušných príbuzných, totožnosti, štátnej príslušnosti (štátnych príslušností), krajiny (krajín) a miesta (miest) predchádzajúceho pobytu, predchádzajúce žiadosti o azyl, trasy cesty, totožnosť a cestovné doklady a dôvody pre požadovanie medzinárodnej ochrany.

3. Posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu sa má vykonať na individuálnom základe a zahŕňa zohľadnenie:

a) všetkých príslušných skutočností, pokiaľ sa týkajú krajiny pôvodu v čase prijatia rozhodnutia o žiadosti; vrátane zákonov a nariadení krajiny pôvodu a spôsobu, ktorým sú uplatňované;

b) príslušných vyhlásení a dokumentácie predloženej žiadateľom vrátane informácií o tom, či žiadateľ bol alebo môže byť predmetom prenasledovania alebo vážneho bezprávia;

c) jednotlivého postavenia a osobných okolností žiadateľa, vrátane faktorov takýchto ako pôvod, pohlavie a vek, s cieľom posúdenia, či na základe osobných okolností žiadateľa, činy, ktorým bol alebo mohol byť žiadateľ vystavený, by predstavovali prenasledovanie alebo vážne bezprávie;

d) či činnosti žiadateľa od opustenia krajiny pôvodu boli vykonávané s výlučným alebo hlavným cieľom vytvorenia potrebných podmienok pre požadovanie medzinárodnej ochrany tak, aby sa posúdilo, či tieto činnosti spôsobia, že žiadateľ bude vystavený prenasledovaniu alebo vážnemu bezpráviu v prípade návratu do tejto krajiny;

e) či žiadateľ mohol primerane očakávať prijatie ochrany inej krajiny tam, kde mohol uplatniť štátne občianstvo.

4. Skutočnosť, že žiadateľ už bol predmetom prenasledovania alebo vážneho bezprávia alebo priamych hrozieb takéhoto prenasledovania alebo takéhoto bezprávia, je vážnou známkou oprávnenej obavy žiadateľa z prenasledovania alebo reálneho rizika utrpenia vážneho bezprávia, pokiaľ neexistujú primerané dôvody domnievať sa, že takéto prenasledovanie alebo vážne bezprávie sa nebude opakovať.

5. Tam, kde členské štáty uplatňujú zásadu, podľa ktorej je povinnosťou žiadateľa zdôvodniť žiadosť o medzinárodnú ochranu a tam, kde aspekty vyhlásení žiadateľa nie sú podložené písomným alebo iným dôkazom, tieto aspekty nevyžadujú potvrdenie, ak sú splnené nasledovné podmienky:

a) žiadateľ skutočne vynaložil snahu s cieľom zdôvodnenia svojej žiadosti;

b) predložené boli príslušné zložky, ktoré sú k dispozícii žiadateľovi a poskytnuté bolo uspokojivé vysvetlenie týkajúce sa akéhokoľvek nedostatku iných príslušných zložiek;

c) vyhlásenia žiadateľa sú uznané za logické a prijateľné a nie sú v rozpore s dostupnými osobitnými a všeobecnými informáciami týkajúcimi sa prípadu žiadateľa;

d) žiadateľ požiadal o medzinárodnú ochranu v najskoršom možnom čase, pokiaľ žiadateľ preukázal primeraný dôvod, prečo tak neurobil; a

e) bola preukázaná všeobecná dôveryhodnosť žiadateľa.“

Smernica 2005/85

17 Smernica 2005/85 stanovuje minimálne štandardy pre konanie o priznávaní a odnímaní postavenia utečenca. Okrem toho spresňuje práva žiadateľov o azyl.

18 V súlade s jej článkom 3 ods. 1 sa táto smernica uplatňuje na všetky žiadosti o azyl podané na území členských štátov.

19 Odsek 3 uvedeného článku 3 stanovuje:

„Ak členské štáty použijú alebo zavedú konanie, v ktorom sa skúma žiadosť o azyl ako žiadosť na základe Ženevského dohovoru a aj ako žiadosť o iný druh medzinárodnej ochrany za okolností, vymedzených článkom 15 smernice 2004/83…, počas celého tohto konania uplatňujú túto smernicu.“

20 Kapitola II smernice 2005/85 nazvaná „Základné zásady a záruky“ stanovuje minimálne štandardy týkajúce sa konaní, ktoré sa majú uskutočniť, a záruky, ktoré sa majú priznať žiadateľom o azyl. Táto kapitola obsahuje články 6 až 22.

21 Článok 8 stanovuje osobitné požiadavky, ktoré sa kladú na preskúmanie žiadostí.

22 Článok 9 stanovuje požiadavky, ktoré sa kladú na rozhodnutia zodpovedného orgánu pre rozhodnutie o žiadostiach o azyl.

23 Článok 10 vymenúva záruky pre žiadateľov o azyl.

24 Článok 12 stanovuje právo žiadateľa o azyl na osobný pohovor pred prijatím rozhodnutia a článok 13 spresňuje požiadavky, ktoré sa kladú na tento pohovor.

25 Na základe článku 14 musí byť každý osobný pohovor zachytený v písomnej správe, ku ktorej musí mať žiadateľ o azyl včasný prístup.

26 Kapitola III smernice 2005/85 stanovuje pravidlá, ktorými sa spravujú konania na prvom stupni.

27 Kapitolu V tejto smernice s názvom „Konanie o opravnom prostriedku“ tvorí len jediný článok, konkrétne článok 39, ktorý vo svojom odseku 1 upravuje právo žiadateľa o azyl na účinný opravný prostriedok pred súdnym orgánom, najmä proti rozhodnutiu týkajúcemu sa jeho žiadosti o azyl.

Vnútroštátna právna úprava

28 V Írsku treba na účely poskytnutia medzinárodnej ochrany rozlišovať medzi dvoma typmi žiadostí, a to:

— po prvé žiadosťou o azyl a v prípade zamietavého rozhodnutia o tejto žiadosti,

— po druhé žiadosťou o doplnkovú ochranu.

29 V uvedenom členskom štáte sú obe žiadosti predmetom osobitného konania, ktoré sa uskutočňujú vo vzájomnej nadväznosti.

30 Z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že vnútroštátne ustanovenia, ktorými sa riadi posudzovanie žiadostí o azyl, sú upravené predovšetkým v zákone o utečencoch z roku 1996 (Refugee Act 1996) v znení účinnom v čase skutkových okolností vo veci samej (ďalej len „zákon z roku 1996“).

31 Pokiaľ ide o žiadosti o azyl, konanie sa uskutočňuje vo viacerých etapách, a to:

— dotknutá osoba podá žiadosť na Office of the Refugee Applications Commissionner (ďalej len „ORAC“),

— žiadateľ je povinný vyplniť dotazník,

— zástupca ORAC vykoná so žiadateľom osobný pohovor,

— ORAC pripraví správu pre ministerstvo, ktorá obsahuje odporúčanie, pokiaľ ide o otázku, či sa má, alebo nemá žiadateľovi priznať postavenie utečenca,

— ak uvedená správa obsahuje v tejto súvislosti záporné odporúčanie, je možné podať odvolanie na Refugee Appeals Tribunal, súd, kde vo všeobecnosti rozhoduje samosudca a ktorý vydáva rozsudok, ktorým potvrdí alebo zamietne odporúčanie ORAC;

— Ministerstvo rozhodne nasledujúcim spôsobom:

  — ak je odporúčanie ORAC alebo rozhodnutie Refugee Appeals Tribunal kladné, je povinné priznať postavenie utečenca,

— ak je návrh záporný, môže sa s ním stotožniť, ale má aj diskrečnú právomoc, na základe ktorej môže predmetné postavenie priznať,

— v prípade, že ministerstvo žiadosť o azyl zamietne, musí jeho upovedomenie o úmysle vyhostiť žiadateľa o azyl obsahovať informáciu týkajúcu sa práva tejto osoby žiadať v lehote pätnásť dní o doplnkovú ochranu.

32 Rozhodnutie o zamietnutí priznania postavenia utečenca môže byť predmetom súdneho preskúmania na základe žaloby o neplatnosť.

33 Konanie, ktoré sa vedie o žiadostiach o doplnkovú ochranu, je upravené v nariadení z roku 2006 o Európskom spoločenstve (podmienky pre priznanie ochrany) [European Communities (Eligibility for Protection) Regulations 2006] prijatom ministerstvom 9. októbra 2006 a týka sa najmä prebratia smernice 2004/83 (ďalej len „nariadenie z roku 2006“).

34 Žiadosť o priznanie doplnkovej ochrany podáva dotknutá osoba prostredníctvom tlačiva, ktorého vzor je uvedený v prílohe nariadenia z roku 2006.

35 Uvedené nariadenie neobsahuje nijaké ustanovenie, ktoré by stanovovalo, že žiadateľa o takúto doplnkovú ochranu treba v súvislosti s preskúmaním jeho žiadosti vypočuť.

36 Nariadenie z roku 2006 okrem toho neobsahuje nijaké procesné ustanovenie, ktoré by bolo možné považovať za uplatnenie požiadavky uvedenej v článku 4 ods. 1 druhej vete smernice 2004/83.

37 Ministerstvo rozhoduje o žiadosti o doplnkovú ochranu odôvodneným rozhodnutím, pričom tejto žiadosti vyhovie alebo ju zamietne.

38 Zamietavé rozhodnutie môže byť v súdnom konaní napadnuté žalobou o neplatnosť.

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

39 Pán M. je rwandským štátnym príslušníkom tutsijského etnického pôvodu, ktorý 1. mája 2008 požiadal v Írsku o azyl.

40 Na podporu tejto žiadosti pán M. uvádza, že v prípade, ak by sa vrátil do svojej krajiny pôvodu, hrozilo by mu trestné stíhanie pred vojenským súdom za to, že otvorene kritizoval spôsob, akým sa viedli vyšetrovania genocídy z roku 1994. Tvrdí, že touto genocídou bol hlboko dotknutý, pretože boli zavraždení jeho rodičia, traja bratia a jedna sestra.

41 Pokiaľ ide o jeho osobnú situáciu, pán M. spresňuje, že po tom, čo mu bol udelený diplom v odbore právo na Rwandskej národnej univerzite v roku 2003, začal sa uchádzať o zamestnanie v štátnej službe Rwandskej republiky, ale ako jediný z absolventov nebol do takéhoto zamestnania napriek svojej kvalifikácii prijatý. Namiesto toho bol prinútený prijať podradné miesto na úrade vojenskej prokuratúry, pričom skutočnosť, že bol podriadený predpisom vojenského práva, predstavovala prostriedok, ako ho umlčať a ako mu zabrániť vo vyzradení informácií o genocíde, ktoré by mohli byť pre úrady nepohodlné. Okrem toho mu bolo dôrazne odporučené, aby neprotestoval, a iný vojenský úradník bol zavraždený, pretože začal klásť nepríjemné otázky týkajúce sa priebehu vyšetrovania genocídy.

42 V júni 2006 bol pán M. prijatý na fakultu práva írskej univerzity, aby pokračoval v štúdiu tretieho stupňa (LLM). Na tento účel mu boli v septembri 2006 udelené študentské víza, a po tom, čo získal v novembri 2007 svoj diplom, uskutočňoval v hostiteľskom členskom štáte výskum v oblasti vojnových zločinov a genocídy.

43 Krátko po uplynutí platnosti svojich víz podal pán M. žiadosť o poskytnutie azylu v Írsku. Táto žiadosť bola zamietnutá z dôvodu, že tvrdenia týkajúce sa prenasledovania v Rwande boli posúdené ako nedôveryhodné. Záporné odporúčanie ORAC bolo prijaté 30. augusta 2008 a Refugee Appeals Tribunal ho potvrdil 28. októbra 2008. Rozhodnutie ministerstva zamietajúce žiadosť o azyl bolo dotknutej osobe oznámené v priebehu decembra 2008.

44 Pán M. preto podal 31. decembra 2008 žiadosť o doplnkovú ochranu formou vyplneného tlačiva určeného na tento účel írskou právnou úpravou.

45 Táto žiadosť bola zamietnutá rozhodnutím ministerstva z 24. septembra 2010. Vo svojom rozhodnutí ministerstvo vychádzalo vo veľkej miere z predchádzajúceho rozhodnutia z roku 2008, ktorým bola zamietnutá žiadosť o azyl dotknutej osoby, pričom konštatovalo, že táto osoba nepreukázala existenciu dostatočných dôvodov, ktoré by dokazovali, že jej v krajine pôvodu hrozí vážne bezprávie, pretože existujú vážne pochybnosti o dôveryhodnosti jej tvrdení.

46 Pán M. podal 6. januára 2011 proti tomuto poslednému uvedenému rozhodnutiu ministerstva žalobu o neplatnosť na High Court, v ktorej spochybňuje zákonnosť zamietnutia jeho žiadosti o doplnkovú ochranu z dôvodu, že konanie o preskúmanie tejto žiadosti nie je v súlade s právom Únie.

47 Okrem toho Írsko nielen že úplne neprebralo smernicu 2004/83, najmä článok 4 ods. 1 druhú vetu a odsek 2, ako aj začiatok odseku 3 tohto článku, ale ministerstvo navyše v prejednávanej veci v rámci preskúmania žiadosti o doplnkovú ochranu podanej pánom M. nezohľadnilo niektoré pravidlá práva Únie.

48 Základná požiadavka spravodlivého zaobchádzania pri uplatňovaní správnych postupov totiž zahŕňa predovšetkým rešpektovanie práva na obranu.

49 Z ustálenej judikatúry tiež vyplýva, že v akomkoľvek konaní, ktoré môže viesť k aktu spôsobujúcemu ujmu, z práva byť vypočutý ako zo všeobecnej zásady práva Únie aj v prípade, ak neexistuje žiadna osobitná úprava v tejto oblasti, vyplýva, že dotknutej osobe sa musí dať možnosť oznámiť účinným spôsobom jej stanovisko k skutočnostiam, na ktorých správny orgán zamýšľa založiť svoje rozhodnutie. Rovnaká zásada je v súčasnosti zakotvená v Charte.

50 Z povinnosti spolupráce uvedenej v článku 4 ods. 1 druhej vete smernice 2004/83 s ohľadom na tieto zásady vyplýva, že ministerstvo je povinné oznámiť žiadateľovi o azyl závery svojho posúdenia ešte predtým, ako prijme konečné rozhodnutie, a to tak, aby mal žiadateľ možnosť vyjadriť sa k skutočnostiam, ktoré vedú k zamietavému výsledku, a predložiť všetky dokumenty, ktoré má k dispozícii, alebo všetky tvrdenia, ktoré by mohli zmeniť stanovisko zodpovedného vnútroštátneho orgánu, ako aj upriamiť jeho pozornosť na všetky relevantné otázky, ktorými sa riadne nezaoberal.

51 V prejednávanej veci je pritom nesporné, že pán M. nebol počas posudzovaní jeho žiadosti o doplnkovú ochranu vôbec vypočutý. Okrem toho počas celého obdobia skúmania tejto žiadosti nebol oboznámený ani so skutočnosťami, ktoré ministerstvo považovalo za relevantné pre prijatie rozhodnutia o zamietnutí priznania doplnkovej ochrany, ani s dňom, kedy malo byť toto rozhodnutie prijaté. Ministerstvo sa navyše pri odôvodnení tohto rozhodnutia vo veľkej miere obmedzilo na odkaz na skôr uvedené dôvody pre zamietnutie žiadosti o azyl pána M. Navyše počas konania o odvolaní, ktoré podal proti rozhodnutiu o zamietnutí jeho žiadosti o azyl, mu nebolo umožnené predniesť jeho vyjadrenie z dôvodu, že takúto žiadosť nepredložil čo možno najskôr po svojom príchode do Írska a že nebol schopný túto okolnosť presvedčivo odôvodniť.

52 Príslušné írske orgány zastávali názor, že pokiaľ ide tak, ako vo veci samej, o žiadosť o priznanie postavenia doplnkovej ochrany, tá sa neposudzuje izolovane, ale je predmetom „rozsiahlej komunikácie medzi žiadateľom a orgánmi“, pretože takáto žiadosť je nevyhnutne vyhodnotená po preskúmaní a zamietnutí žiadosti o azyl, počas ktorého boli riadne vypočuté pripomienky dotknutej

osoby a tá odpovedala na podrobný dotazník. Po tom, čo bola žiadosť podaná, má však konanie „inkvizičnú a nie kontradiktórnu“ povahu. Okrem toho povinnosť spolupráce uvedená v článku 4 ods. 1 druhej vete smernice 2004/83 sa týka len posúdenia relevantných hmotnoprávnych skutočností uvedených na podporu žiadosti a nijako sa netýka rozhodovacieho procesu. Navyše vo väčšine prípadov by bol spis predložený na podporu žiadosti o doplnkovú ochranu úplne rovnaký ako spis, ktorý bol predložený v rámci žiadosti o azyl, alebo aspoň v zásade rovnaký a akákoľvek nová informácia by sa v každom prípade posúdila.

53 Vo veci samej je zamietnutie priznania medzinárodnej ochrany v prospech pána M. odôvodnené skutočnosťou, že jeho tvrdenia nie sú dôveryhodné, čo potvrdzuje okolnosť, že pán M. podal obidve svoje žiadosti so značným oneskorením vo vzťahu k dátumu, keď vstúpil na írske územie.

54 High Court pochybuje o tom, že by sa mohlo vyhovieť tvrdeniam pána M. Tento súd totiž opakovane rozhodol, že s ohľadom na znenie a štruktúru smernice 2004/83, ako aj na kontext, do ktorého zapadá, nemôže byť preskúmanie žiadosti o priznanie doplnkovej ochrany, ktoré sa uskutočňuje za takých podmienok, akými sú podmienky v spore, o ktorom koná vnútroštátny súd, postihnuté vadou s ohľadom na požiadavku uvedenú v článku 4 ods. 1 druhej vete tejto smernice.

55 Z rozhodnutia, ktoré vydal Raad van State (Holandsko)v roku 2007, však vyplýva, že ak má v Holandskom kráľovstve príslušný orgán v úmysle zamietnuť žiadosť o azyl, žiadateľ je o tom vopred informovaný, pričom sú mu zároveň oznámené dôvody tohto zamietnutia a má možnosť v stanovenej lehote predložiť svoje písomné stanovisko.

56 Za týchto podmienok sa High Court rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„V prípade, že žiadateľ žiada o postavenie doplnkovej ochrany po tom, ako mu bolo zamietnuté postavenie utečenca, a ak sa navrhuje, aby bola takáto žiadosť zamietnutá, predstavuje povinnosť spolupracovať so žiadateľom uložená členským štátom v článku 4 ods. 1 [druhej vete] smernice 2004/83… povinnosť správnych orgánov dotknutého členského štátu oznámiť žiadateľovi výsledky takéhoto posúdenia pred prijatím konečného rozhodnutia, aby mu tým umožnili vyjadriť sa k aspektom navrhovaného rozhodnutia, ktoré vedú k zápornej odpovedi?“

O prejudiciálnej otázke

57 S cieľom odpovedať na otázku, ktorú položil vnútroštátny súd, treba na úvod uviesť, že článok 4 ods. 1 smernice 2004/83 sa naozaj uplatní v prípade takej žiadosti, o akú ide vo veci samej, ktorá sa týka získania postavenia doplnkovej ochrany.

58 Uvedené ustanovenie sa totiž jednak na základe svojho znenia a jednak názvu kapitoly, do ktorej patrí, týka „žiadostí o medzinárodnú ochranu“.

59 Ako vyplýva aj z článku 2 písm. a) a g) smernice 2004/83, „medzinárodná ochrana“ znamená postavenie utečenca, ako aj postavenie doplnkovej ochrany a „žiadosť o medzinárodnú ochranu“ znamená žiadosť, ktorej cieľom je získať buď postavenie utečenca, alebo postavenie doplnkovej ochrany.

60 Pokiaľ však ide o rozsah, ktorý treba priznať požiadavke spolupráce so žiadateľom, ktorú ukladá článok 4 ods. 1 druhá veta smernice 2004/83 dotknutému členskému štátu, nemožno prijať tvrdenie pána M., podľa ktorého toto pravidlo ukladá vnútroštátnemu orgánu zodpovednému za posúdenie žiadosti o doplnkovú ochranu povinnosť oznámiť žiadateľovi pred prijatím zamietavého rozhodnutia

v tejto súvislosti skutočnosti, na ktorých chce založiť toto rozhodnutie, a v tejto súvislosti získať pripomienky dotknutej osoby, hoci už žiadosť o azyl podaná tou istou osobou bola predtým zamietnutá.

61 Treba pritom konštatovať, že požiadavka tohto druhu nijako nevyplýva zo znenia dotknutého ustanovenia. Ak by však normotvorca Únie mal v úmysle uložiť členským štátom také povinnosti, aké uvádza pán M., bol by ich určite výslovne spresnil.

62 Navyše takto chápaná povinnosť spolupráce by nebola v súlade so systémom, ktorý zaviedol uvedený normotvorca na účely posudzovania žiadostí o medzinárodnú ochranu.

63 Tak ako vyplýva aj z jeho názvu, článok 4 smernice 2004/83 sa týka „posudzovania skutočností a okolností“.

64 V skutočnosti sa toto „posudzovanie“ uskutočňuje v dvoch rôznych etapách. Prvá etapa sa týka určenia skutkových okolností, ktoré môžu predstavovať dôkazy na podporu žiadosti, kým druhá etapa sa týka právneho posúdenia týchto dôkazov, pričom vychádza z rozhodnutia o tom, či sú s ohľadom na skutočnosti charakterizujúce prejednávaný prípad splnené hmotnoprávne podmienky na priznanie medzinárodnej ochrany stanovené v článkoch 9 a 10 alebo 15 smernice 2004/83.

65 Hoci je v zmysle článku 4 ods. 1 uvedenej smernice žiadateľ obvykle povinný predložiť čo možno najskôr všetky dôkazy potrebné na zdôvodnenie svojej žiadosti, nič to však nemení na tom, že je na dotknutom členskom štáte, aby v štádiu určenia skutočností relevantných pre túto žiadosť spolupracoval s takýmto žiadateľom.

66 Táto požiadavka spolupráce, ktorá sa ukladá členskému štátu, teda konkrétne znamená, že ak z akéhokoľvek dôvodu nie sú dôkazy predložené žiadateľom o medzinárodnú ochranu úplné, aktuálne alebo relevantné, je potrebné, aby členský štát aktívne spolupracoval v tomto štádiu konania so žiadateľom, aby bolo možné zhromaždiť všetky dôkazy na podporu žiadosti. Okrem toho, pokiaľ ide o prístup k určitému druhu dokumentov, členský štát môže mať lepšie postavenie ako žiadateľ.

67 Výklad uvedený v predchádzajúcom bode navyše potvrdzuje aj článok 8 ods. 2 písm. b) smernice 2005/85, podľa ktorého členské štáty zabezpečia, aby sa získali presné a aktuálne informácie, pokiaľ ide o všeobecnú situáciu panujúcu v krajinách pôvodu a v prípade potreby aj v krajinách, cez ktoré tieto osoby prechádzali.

68 Je teda nepochybné, že článok 4 ods. 1 smernice 2004/83 sa týka len prvej etapy uvedenej v bode 64 tohto rozsudku, ktorá pozostáva z určenia skutočností a okolností slúžiacich ako dôkazné prostriedky, ktoré môžu odôvodniť žiadosť o azyl.

69 Naproti tomu je zrejmé, že názor, ktorý zastáva pán M., sa týka druhej etapy uvedenej v tom istom bode tohto rozsudku vzťahujúcej sa na posúdenie následkov, ktoré treba vyvodiť z dôkazov predložených na podporu žiadosti na základe určenia, či tieto dôkazy majú takú povahu, aby spĺňali požiadavky vyžadované na poskytnutie požadovanej medzinárodnej ochrany.

70 Takéto preskúmanie dôvodnosti žiadosti o azyl pritom patrí výlučne do pôsobnosti vnútroštátneho zodpovedného orgánu, a preto v tomto štádiu konania stráca požiadavka spolupráce tohto orgánu so žiadateľom, tak ako ju stanovuje článok 4 ods. 1 druhá veta smernice 2004/83, svoju relevantnosť.

71 Treba dodať, že povinnosť spolupráce v rozsahu udávanom pánom M. nezapadá z logického hľadiska do rámca smernice 2004/83.

72 Preto je s ohľadom na obsah a účel jediným cieľom tejto smernice stanoviť jednak spoločné kritériá pre všetky členské štáty, pokiaľ ide o základné požiadavky, ktoré musia splniť štátni príslušníci tretích krajín na to, aby im bola poskytnutá medzinárodná ochrana, a jednak hmotnoprávny obsah tejto ochrany.

73 Uvedená smernica naopak vôbec nestanovuje procesné pravidlá uplatniteľné na preskúmanie žiadosti o medzinárodnú ochranu, a teda ani neurčuje procesné záruky, ktoré sa z tohto dôvodu musia priznať žiadateľovi o azyl.

74 Za uvedených podmienok treba v tejto súvislosti konštatovať, že požiadavku spolupráce dotknutého členského štátu so žiadateľom o azyl, ktorá je uvedená v článku 4 ods. 1 druhej vete smernice 2004/83, nemožno vykladať v tom zmysle, že v prípade, ak cudzinec žiada o priznanie postavenia doplnkovej ochrany po tom, ako mu bolo zamietnuté priznanie postavenia utečenca, a ak má zodpovedný vnútroštátny orgán v úmysle zamietnuť aj druhú žiadosť, má tento orgán v tejto súvislosti pred prijatím svojho rozhodnutia povinnosť informovať dotknutú osobu o navrhovanom zamietavom rozhodnutí o jeho žiadosti a oboznámiť ju s tvrdeniami, na ktorých zamýšľa založiť takéto zamietnutie, aby sa žiadateľ mohol v tejto súvislosti vyjadriť.

75 Z pripomienok účastníkov konania vo veci samej predložených Súdnemu dvoru na základe takéhoto spresnenia vyplýva, že táto vec sa týka vo všeobecnosti práva cudzinca byť vypočutý v priebehu skúmania jeho druhej žiadosti, ktorej cieľom je priznanie doplnkovej ochrany, ak je takáto žiadosť podaná po tom, čo bola zamietnutá prvá žiadosť o priznanie postavenia utečenca, v prípade, o aký ide vo veci, o ktorej koná vnútroštátny súd, keď bola prvá žiadosť predmetom iného konania, v rámci ktorého mohla dotknutá osoba účinne uplatniť svoje pripomienky.

76 S cieľom poskytnúť užitočnú odpoveď vnútroštátnemu treba preto určiť, či v prípade, ak ide o situáciu, akou je situácia vo veci samej, ktorú charakterizuje existencia dvoch samostatných a na seba nadväzujúcich konaní, ktorých cieľom je preskúmanie jednak žiadosti o azyl a jednak žiadosti o doplnkovú ochranu, bráni právo Únie tomu, aby sa v rámci preskúmania druhej žiadosti, a to skôr, ako bude zamietnutá, nepristúpilo k opakovanému výsluchu dotknutej osoby z dôvodu, že tak ako tvrdili High Court a Írsko, už táto osoba bola vypočutá v rámci konania týkajúceho sa prvej žiadosti o priznanie postavenia utečenca.

77 Treba predovšetkým poznamenať, že smernica 2005/85 stanovuje minimálne štandardy pre konanie o preskúmanie žiadostí a spresňuje práva žiadateľov o azyl.

78 V tejto súvislosti uvedená smernica najmä stanovuje, že žiadosť o azyl sa nezamietne ani nevylúči z preskúmania výlučne z toho dôvodu, že sa nepodala v najskoršom možnom termíne (článok 8 ods. 1), že žiadosti budú preskúmané a rozhodnutia sa prijmú individuálne, objektívne a nestranne [článok 8 ods. 2 písm. a)], že v prípade zamietnutia žiadosti sa v rozhodnutí uvedú skutkové a právne dôvody (článok 9 ods. 2 prvý pododsek) a že skôr než rozhodujúci orgán prijme rozhodnutie, dostane žiadateľ o azyl príležitosť na osobný pohovor týkajúci sa jeho žiadosti za podmienok, ktoré umožnia dotknutej osobe predložiť všetky dôvody takejto žiadosti (článok 12 a článok 13 ods. 3).

79 Smernica 2005/85 sa však v prípade žiadostí o doplnkovú ochranu uplatní len vtedy, ak členský štát zavádza jediné konanie, v rámci ktorého preskúma žiadosť s ohľadom na oba druhy medzinárodnej ochrany, konkrétne prvý týkajúci sa postavenia utečenca a druhý týkajúci sa doplnkovej ochrany. V takomto prípade totiž treba pravidlá uvedené v tejto smernici uplatňovať počas celého konania, teda aj vtedy, keď zodpovedný vnútroštátny orgán skúma žiadosť o poskytnutie doplnkovej ochrany.

80 O takýto prípad však nejde v Írsku, keďže tento členský štát sa rozhodol pre zavedenie dvoch samostatných konaní jednak na účely preskúmania žiadosti o azyl a jednak žiadosti o doplnkovú ochranu, pričom druhú žiadosť možno podať až po tom, čo bola prvá žiadosť zamietnutá. Za týchto podmienok írske právo stanovuje rešpektovanie záruk a zásad uvedených v smernici 2005/85 iba v rámci preskúmania žiadosti o priznanie postavenia utečenca. Čo sa týka konkrétne práva žiadateľa

byť vypočutý pred prijatím rozhodnutia, High Court vo svojom vnútroštátnom rozhodnutí spresnil, že podľa vnútroštátnej judikatúry nemusí byť táto formálna požiadavka splnená v rámci preskúmania žiadosti o doplnkovú ochranu podanej po tom, čo bola zamietnutá žiadosť o azyl, pretože dotknutá osoba už bola vypočutá v rámci preskúmania jej žiadosti o azyl a tieto dve konania úzko súvisia.

81 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora predstavuje dodržiavanie práva na obranu základnú zásadu práva Únie (pozri najmä rozsudky z 28. marca 2000, Krombach, C-7/98, Zb. s. I-1935, bod 42, a z 18. decembra 2008, Sopropé, C-349/07, Zb. s. I-10369, bod 36).

82 Keďže prejednávaná vec sa týka skôr práva byť vypočutý v každom konaní, ktoré je neoddeliteľnou súčasťou uvedenej základnej zásady (pozri v tomto zmysle najmä rozsudky z 9. novembra 1983, Nederlandsche Banden-Industrie-Michelin/Komisia, 322/81, Zb. s. 3461, bod 7, a z 18. októbra 1989, Orkem/Komisia, 374/87, Zb. s. 3283, bod 32), takéto právo je v súčasnosti zakotvené nielen v článkoch 47 a 48 Charty, ktorá zaručuje rešpektovanie práva na obranu, ako aj práva na spravodlivý proces v akomkoľvek súdnom konaní, ale aj v článku 41 Charty, ktorý zaručuje právo na riadnu správu vecí verejných.

83 Odsek 2 uvedeného článku 41 stanovuje, že právo na riadnu správu vecí verejných zahŕňa najmä právo každého na vypočutie pred prijatím akéhokoľvek individuálneho opatrenia, ktoré by sa ho mohlo nepriaznivo dotýkať, právo každého na prístup k spisu, ktorý sa ho týka, za predpokladu rešpektovania oprávnených záujmov dôvernosti a služobného a obchodného tajomstva, ako aj povinnosť administratívy odôvodniť svoje rozhodnutia.

84 Treba konštatovať, ako vyplýva zo samotného znenia, že toto ustanovenie má všeobecné uplatnenie.

85 Rovnako Súdny dvor vždy potvrdzoval význam práva byť vypočutý a jeho veľmi široký rozsah v právnom poriadku Únie, keď konštatoval, že toto právo sa musí uplatňovať v každom konaní, ktoré môže viesť k prijatiu aktu spôsobujúcemu ujmu (pozri najmä rozsudky z 23. októbra 1974, Transocean Marine Paint Association/Komisia, 17/74, Zb. s. 1063, bod 15; Krombach, už citovaný, bod 42, a Sopropé, už citovaný, bod 36).

86 V súlade s judikatúrou Súdneho dvora sa uvedené právo musí rešpektovať, aj keď príslušná právna úprava túto formálnu požiadavku výslovne nestanovuje (pozri rozsudok Sopropé, už citovaný, bod 38).

87 Právo byť vypočutý zaručuje každému možnosť oznámiť účinne a efektívne svoj názor v priebehu správneho konania, a to skôr, ako bude prijaté akékoľvek rozhodnutie, ktoré môže nepriaznivo ovplyvniť jeho záujmy (pozri najmä rozsudky z 9. júna 2005, Španielsko/Komisia, C-287/02, Zb. s. I-5093, bod 37 a tam citovanú judikatúru; Sopropé, už citovaný, bod 37; z 1. októbra 2009, Foshan Shunde Yongjian Housewares & Hardware/Rada, C-141/08 P, Zb. s. I-9147, bod 83, ako aj z 21. decembra 2011, Francúzsko/People's Mojahedin Organization of Iran, C-27/09 P, Zb. s. I-13427, body 64 a 65).

88 Z uvedeného práva tiež vyplýva, že správny orgán venuje pri starostlivom a nestrannom preskúmaní všetkých relevantných skutočností v prejednávanom prípade a podrobnom odôvodnení svojho rozhodnutia náležitú pozornosť pripomienkam, ktoré predložila dotknutá osoba (pozri rozsudky z 21. novembra 1991, Technische Universität München, C-269/90, Zb. s. I-5469, bod 14, a Sopropé, už citovaný, bod 50), keďže povinnosť dostatočne, osobitne a konkrétnym spôsobom odôvodniť rozhodnutie s cieľom umožniť dotknutej osobe pochopiť dôvody zamietnutia jej žiadosti predstavuje dôsledok zásady dodržiavania práva na obranu.

89 Z vyššie uvedeného výkladu vyplýva, že takto chápané právo žiadateľa o azyl byť vypočutý sa musí v neobmedzenej miere uplatniť na preskúmanie žiadosti o poskytnutie medzinárodnej ochrany, ktoré uskutočňuje zodpovedný vnútroštátny orgán v zmysle pravidiel prijatých v rámci spoločného európskeho azylového systému.

90 V tejto súvislosti treba prijať názor, ktorý zastáva vnútroštátny súd a Írsko, podľa ktorého v prípade, keď je žiadosť o doplnkovú ochranu ako v tomto členskom štáte predmetom odlišného konania, ktoré nasleduje nevyhnutne po rozhodnutí o zamietnutí žiadosti o azyl prijatom na základe preskúmania, ktoré zahŕňalo vypočutie dotknutej osoby, nie je potrebné ju na účely preskúmania žiadosti o doplnkovú ochranu opäť vypočuť, pretože táto formálna požiadavka by v určitom zmysle predstavovala zdvojenie formálnej požiadavky, ktorú už cudzinec využil za značne porovnateľných okolností.

91 Naopak, ak sa členský štát rozhodol zaviesť dve rozdielne a na seba nadväzujúce konania na účely posúdenia žiadosti o azyl a žiadosti o doplnkovú ochranu, je dôležité, aby s ohľadom na jeho zásadnú povahu bolo právo dotknutej osoby byť vypočutý zaručené v rámci oboch týchto konaní v neobmedzenom rozsahu.

92 Navyše tento výklad je v prípade, o aký ide vo veci samej, o to dôvodnejší, že podľa údajov uvedených samotným vnútroštátnym súdom sa príslušný vnútroštátny orgán pri odôvodnení svojho zamietavého rozhodnutia o žiadosti o doplnkovú ochranu obmedzil vo veľkej miere na odkaz na dôvody, ktoré už tento orgán uviedol na podporu rozhodnutia o zamietnutí žiadosti o azyl, hoci podľa smernice 2004/83 pre priznanie postavenia utečenca a pre priznanie postavenia doplnkovej ochrany netreba splniť rovnaké podmienky, keďže povaha práv vyplývajúcich z tohto postavenia je v každom prípade iná.

93 Treba dodať, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora je povinnosťou členských štátov nielen vykladať ich vnútroštátne právo v súlade s právom Únie, ale tiež dohliadať na to, aby sa nevychádzalo z výkladu, ktorý by bol v rozpore so základnými právami chránenými právnym poriadkom Únie alebo s inými všeobecnými zásadami práva Únie (pozri rozsudok z 21. decembra 2011, N. S. a i., C-411/10 a C-493/10, 13905, bod 77).

94 S ohľadom na tieto prvky výkladu práva Únie vnútroštátnemu súdu prináleží posúdiť súlad konania uplatneného v rámci preskúmania žiadosti o doplnkovú ochranu, ktorú podal pán M., s požiadavkami tohto práva a v prípade, ak konštatuje porušenie práva pána M. byť vypočutý, vyvodiť z toho všetky zodpovedajúce následky.

95 S ohľadom na všetky vyššie uvedené úvahy treba na položenú otázku odpovedať tak, že:

— požiadavku spolupráce dotknutého členského štátu so žiadateľom o azyl, ktorá je uvedená v článku 4 ods. 1 druhej vete smernice 2004/83, nemožno vykladať v tom zmysle, že v prípade, ak cudzinec žiada o priznanie postavenia doplnkovej ochrany po tom, čo mu bolo zamietnuté priznanie postavenia utečenca, a ak má zodpovedný vnútroštátny orgán v úmysle zamietnuť aj túto druhú žiadosť, má tento orgán v tejto súvislosti pred prijatím svojho rozhodnutia povinnosť informovať dotknutú osobu o navrhovanom zamietavom rozhodnutí o jeho žiadosti a oboznámiť túto osobu s tvrdeniami, na ktorých zamýšľa založiť takéto zamietnutie, aby tak žiadateľ mohol v tejto súvislosti oznámiť svoje stanovisko,

— ak však ide o taký systém, aký zaviedla vnútroštátna právna úprava, o ktorú ide vo veci samej, ktorý charakterizuje existencia dvoch odlišných a na seba nadväzujúcich konaní, ktorých cieľom je preskúmanie jednak žiadosti o získanie postavenia utečenca a jednak žiadosti o doplnkovú ochranu, prináleží vnútroštátnemu súdu, aby v rámci každého z týchto konaní dohliadal na rešpektovanie základných práv žiadateľa a konkrétne práva byť vypočutý v tom zmysle, že sa žiadateľovi musí umožniť účinne oznámiť jeho pripomienky pred prijatím akéhokoľvek

rozhodnutia, ktorým sa mu neprizná požadovaná ochrana. V takomto systéme okolnosť, že dotknutá osoba už bola riadne vypočutá počas preskúmania jej žiadosti o priznanie postavenia utečenca, neznamená, že od tejto formálnej požiadavky možno upustiť v rámci konania týkajúceho sa žiadosti o doplnkovú ochranu.

O trovách

96 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

Požiadavku spolupráce dotknutého členského štátu so žiadateľom o azyl, ktorá je uvedená v článku 4 ods. 1 druhej vete smernice Rady 2004/83/ES z 29. apríla 2004 o minimálnych ustanoveniach pre oprávnenie a postavenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva ako utečencov alebo osôb, ktoré inak potrebujú medzinárodnú ochranu, a obsah poskytovanej ochrany, nemožno vykladať v tom zmysle, že v prípade, ak cudzinec žiada o priznanie postavenia doplnkovej ochrany po tom, ako mu bolo zamietnuté priznanie postavenia utečenca, a ak má zodpovedný vnútroštátny orgán v úmysle zamietnuť aj túto druhú žiadosť, má tento orgán v tejto súvislosti pred prijatím svojho rozhodnutia povinnosť informovať dotknutú osobu o navrhovanom zamietavom rozhodnutí o jeho žiadosti a oboznámiť ju s tvrdeniami, na ktorých zamýšľa založiť takéto zamietnutie, aby sa žiadateľ mohol v tejto súvislosti vyjadriť.

Ak však ide o taký systém, aký zaviedla vnútroštátna právna úprava, o ktorú ide vo veci samej, ktorý charakterizuje existencia dvoch odlišných na seba nadväzujúcich konaní, ktorých cieľom je preskúmať jednak žiadosť o získanie postavenia utečenca a jednak žiadosť o doplnkovú ochranu, prináleží vnútroštátnemu súdu, aby v rámci každého z týchto konaní dohliadal na rešpektovanie základných práv žiadateľa a predovšetkým práva byť vypočutý v tom zmysle, že žiadateľovi sa musí umožniť účinne oznámiť svoje pripomienky pred prijatím akéhokoľvek rozhodnutia, ktorým sa mu neprizná požadovaná ochrana. V takomto systéme okolnosť, že dotknutá osoba už bola riadne vypočutá počas preskúmania jej žiadosti o priznanie postavenia utečenca, neznamená, že od tejto formálnej požiadavky možno upustiť v rámci konania týkajúceho sa žiadosti o doplnkovú ochranu.

Podpisy